

Les Superilles de Barcelona tenen efectes positius per la salut i el benestar segons un estudi de l'Agència de Salut Pública

02/09/2021

El projecte de recerca de l'ASPB posa de manifest els beneficis ambientals i la millora en la qualitat de vida dels veïns i les veïnes de les Superilles de Barcelona i de les persones que en fan ús.

Els resultats mostren una millora en la percepció del benestar, tranquil·litat, qualitat del son, reducció del soroll, reducció de la contaminació i augment de la interacció social.

L'estudi de l'ASPB conclou que aquestes mesures tenen un gran potencial d'impacte positiu en la salut de les persones si s'implanten de manera extensiva.

L'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) ha avaluat amb diferents estudis observacionals, quantitatius i qualitatius el potencial impacte en la salut i en els seus determinants de les Superilles implantades a Poblenou, Sant Antoni i Horta, en el marc del projecte Salut als Carrers. L'avaluació mostra efectes positius en la salut amb una millora de la qualitat de vida en els veïns i veïnes i en les persones que fan ús de les Superilles. En general es percep un guany en benestar, tranquil·litat, qualitat del son, reducció del soroll, reducció de la contaminació i augment de la interacció social i de la mobilitat activa. Pel que fa als beneficis ambientals, es constata una baixada significativa dels nivells de contaminació a la Superilla de Sant Antoni després de la seva implantació.

Segons l'evidència científica la majoria dels efectes esmentats poden contribuir a prevenir trastorns de salut crònics, entre ells les malalties cardiovasculars, diabetis, obesitat, càncer, malalties respiratòries, depressió i ansietat, així com una millora en les relacions socials. Per tant, tot i que per la durada i extensió de les intervencions no es puguin detectar canvis en la salut en aquest sentit, l'estudi fet per l'ASPB conclou que aquestes mesures tenen un impacte en el benestar dels veïnes i veïnes i tenen també un gran potencial d'impacte positiu en la salut de la població si s'implanten de manera extensiva.

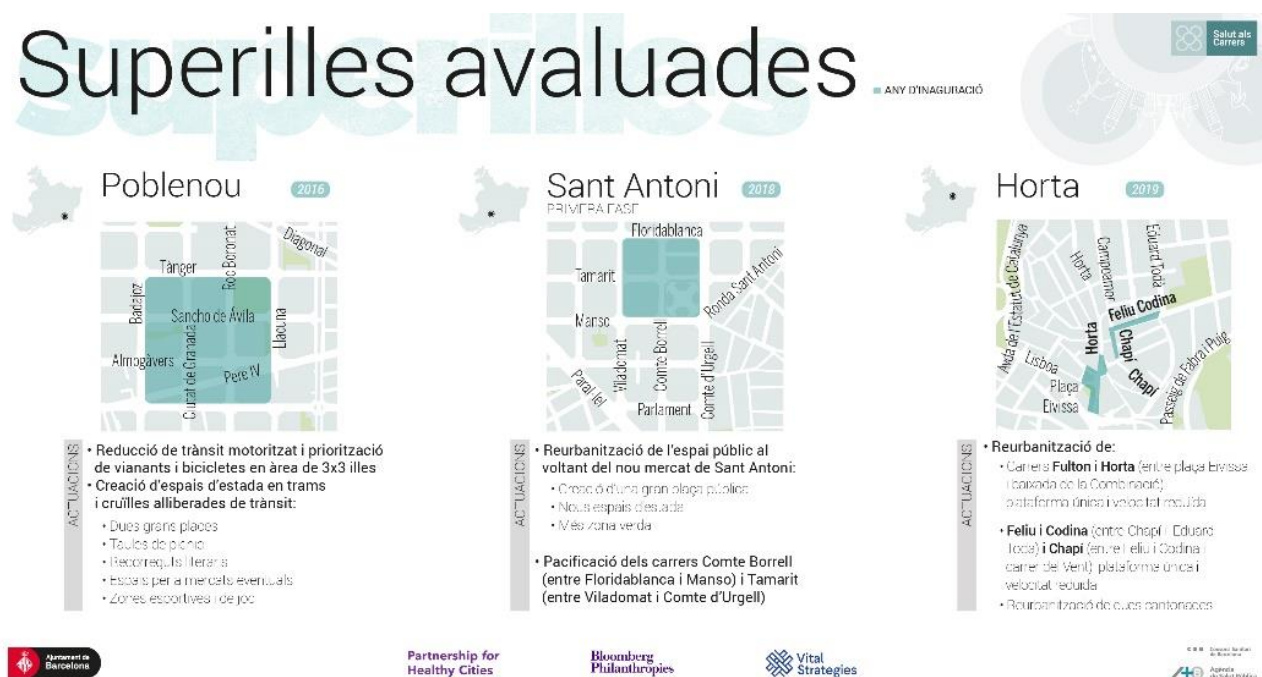
Per fer l'avaluació, l'ASPB s'ha format un equip multidisciplinari de professionals de diversos àmbits de la salut pública. S'han utilitzat diferents mètodes d'estudi observacionals, quantitatius i qualitatius, abans i després de les intervencions realitzades a la ciutat per l'Ajuntament de Barcelona. Concretament s'han fet mesures ambientals de qualitat de l'aire i de soroll, enquestes, mesures d'activitat física, grups de discussió i guerrilles etnogràfiques. S'han aplicat diferents metodologies segons el moment en què es trobava la implementació de la intervenció a cada zona.

En el projecte Salut als Carrers l'ASPB també han col·laborat equips de recerca de la Universitat de Vic, ISGLOBAL i de la Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps de l'Ajuntament de

Barcelona. L'avaluació ha comptat amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona i de l'Aliança Per a Ciutats Saludables ([Partnership for Healthy Cities](#)), una iniciativa de Bloomberg Philanthropies en partenariat amb la Organització Mundial de la Salut i Vital Strategies.

La iniciativa Superilles es va impulsar en el marc de la mesura de govern "Omplim de vida els carrers" com a estratègia per millorar l'habitabilitat de l'espai públic, avançar en la mobilitat sostenible, augmentar i millorar el verd urbà i la diversitat, i promoure la participació i les relacions socials de proximitat en entorns pacífics i més segurs. Després d'actuacions en espais relativament petits, com Poblenou, Horta o Sant Antoni, ara l'Ajuntament de Barcelona ha fet un salt d'escala en la implantació del projecte Superilles, convertint-lo en un model de transformació de l'espai públic de tota la ciutat.

Superilles avaluades

Resultats de la Superilla de Sant Antoni

A la Superilla de Sant Antoni, l'ASPB ha fet una avaluació quantitativa dels nivells de contaminació, abans i després de la seva posada en marxa, un estudi qualitatiu per valorar l'ús de l'espai, la contaminació de l'aire i acústica i la salut i el benestar amb observació de l'espai i entrevistes a peu de carrer (guerrilles etnogràfiques), així com un estudi observacional per mesurar l'activitat física.

Per avaluar la qualitat de l'aire, l'ASPB va mesurar les concentracions dels contaminants atmosfèrics NO₂ i PM₁₀ a la cruïlla dels carrers Comte Borrell i Tamarit el 2017 abans de l'inici de les obres i el 2018 un cop finalitzades. L'avaluació mostra un descens d'un 25% en els nivells de NO₂ (- 14,6 µg/m³) i d'un 17% en els nivells de les partícules PM₁₀ (- 4,1 µg/m³), respecte del període anterior a la intervenció.

Per l'estudi qualitatiu es van fer 3 guerrilles etnogràfiques (equips de persones enquestadores a peu de carrer) d'unes 5 hores en diferents moments del dia i diferents dies de la setmana on van participar 74 persones en 45 entrevistes. D'altra banda, per comprendre com les persones fan activitat física (AF) en entorns permanents (per exemple, parcs o superilles) o temporals (per exemple, espais d'accés públic) es va fer servir el Sistema d'Observació del Joc i la Recreació en

les Comunitats (SOPARC). Dos persones entrenades van fer observacions 5 setmanes espaciades durant tot un any.

La Superilla es valora de manera molt positiva. Totes les persones entrevistades li van donar una puntuació d'entre 8 i 10. Es percep més tranquil·litat, seguretat i satisfacció, més descans i més socialització. Les persones entrevistades també manifesten que la reducció de cotxes ha disminuït el soroll i la contaminació. Algunes persones amb criatures, però, manifesten una falsa sensació de seguretat relacionada amb el pas encara freqüent de vehicles.

La utilització de l'espai es va mantenir superior a les 900 persones per hora en la Superilla durant el transcurs de l'estudi. Respecte a l'ús i l'activitat física, les famílies i les persones grans són les que més la utilitzen i els usos són diversos i en general actius (fer compres, passejar, seure, jugar, fer exercici, etc.). Només el 2% de les dones observades i el 6% dels homes feien una activitat vigorosa. El 94% i el 89%, respectivament, estaven caminant.

Resultats de la Superilla d'Horta

A la Superilla del barri d'Horta l'ASPB ha fet una avaluació quantitativa dels nivells de contaminació i una enquesta de salut que van respondre més de 800 persones abans (primavera 2018) i després (estiu 2020) de la seva posada en marxa. També s'han fet enquestes a peu de carrer per valorar l'ús de l'espai, la contaminació de l'aire i acústica, i el benestar i s'han mesurat els factors que promouen l'activitat física.

Segons l'avaluació de la qualitat de l'aire, globalment, els nivells de NO₂ i de partícules es mantenen baixos i no han variat amb la intervenció.

Segons els resultats de l'enquesta de salut el 45% de les dones i el 56% dels homes considera que el benestar ha augmentat als carrers intervinguts. El 60% de les dones i el 66% dels homes consideren que la comoditat per caminar ha augmentat i el 68% de dones i el 74% d'homes valoren que ha millorat l'accessibilitat pels cotxets.

Pel que fa a la mobilitat ha millorat, especialment a la intervenció de Chapí-Feliu Codina on s'utilitza tota la calçada per caminar i s'ha millorat l'accés per a persones amb mobilitat reduïda. D'altra banda, en les enquestes a peu de carrer es mostren que aquesta intervenció afavoreix l'estada i la conversa al carrer.

Resultats de la Superilla de Poblenou

A la Superilla del Poblenou, l'ASPB ha dut a terme un estudi qualitatiu, amb 6 grups de discussió amb diferents perfils (persones adultes amb i sense menors a càrrec, persones treballadores de la zona, persones grans, alumnat de tercer d'ESO d'un institut de la zona i un grup exclusivament de dones) amb un total de 49 persones participants. Es va avaluar l'ús de l'espai públic i la mobilitat, la contaminació de l'aire i acústica, la salut general i el benestar, la salut mental i el context social.

La valoració general de la intervenció és positiva. En general tots els grups indicaven de manera consensuada que la intervenció ha provocat una reducció del nombre de vehicles motoritzats i que això ha implicat una millora de la qualitat de l'aire, i una reducció de la contaminació tan ambiental com acústica. Pel que fa a l'ús de l'espai i la mobilitat, les famílies amb infants i les persones treballadores són les que més la utilitzen. Es percep una millora en la mobilitat per aquesta reducció de vehicles motoritzats, a l'interior de la Superilla, tot i que preocupa el possible impacte als carrers dels voltants.

El grup de persones adultes sense menors a càrrec informa d'un ambient més relaxat i d'una disminució de l'estrès. En el cas del grup de persones treballadores consideren que els espais de pícnic podrien afavorir que la gent s'emportés el menjar de casa i per tant suposar una millora en la dieta. A més, es refereix que l'espai de la Superilla facilita poder caminar i que aporta tranquil·litat i, per tant, beneficia la salut mental. Les persones participants en els grups de discussió consideren que l'espai facilita la interacció entre veïns i veïnes, afavorint així les relacions i les xarxes socials. Algunes dones esmenten aquesta zona com una zona deserta i perceben una certa inseguretat, mentre que altres perceben tot el contrari per ser un espai obert.

Més informació:

Informe de resultats Salut Als Carrers (<https://www.aspb.cat/documents/salut-carrers-avaluacio-superilles/>)

Salut als carrers, avaluació de les Superilles de Barcelona (infografia)
(<https://www.aspb.cat/documents/salut-carrers-avaluacio-superilles-infografia/>)